

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 4. Utrùm sit hæreticus ille, qui habet dubitationem in rebus fidei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

retur: qui enim Christum non agnoscit, nec ei credere se proficitur, non est hæreticus, sed infidelis, paganus scilicet, vel judæus.

ARTICULUS IV.

Utrum sit hæreticus ille, qui habet dubitationem in rebus fidei.

NOta. Dubitatio duplex esse potest, una scilicet negativa, & altera positiva. Dubitatio negativa est, quando intellectus apprehendens aliquam propositionem, circa illam nullum exercet actum, sed circa illam se habet merè negativè, neque assentiendo, neque dissentiendo. Dubitatio positiva est, cum intellectus positivè judicat propositionem, quam apprehendit, esse incertam, & de illa positivè dicit: Fortasse non est vera, sed falsa.

RESPONSIO I.

Qui deliberatè & positivè dubitat de veritate aliqua revelata, & ut tali ab Ecclesia sufficienter proposita, est formaliter hæreticus.

Prob. 1. Ex S. Thoma quaest. 10. art. 7. in O. Si dixerit, inquit, *tantum de fide dubitans, & veritatem fidei pro certo non supponens, sed argumentis experiri intendens; praevidetur peccat tanquam dubius in fide, & infidelis.*

1. Ratione: nam 1. ille est formaliter hæreticus, qui judicat auctoritatem Ecclesiae in proponendis veritatibus fidei esse fallibilem. Sed qui positivè dubitat de veritate revelata, & ut tali, ab Ecclesia sufficienter proposita, judicat Ecclesiam in proponendis veritatibus fidei auctoritatem fallibilem esse: nam veritatem revelatam, & ut talem, ab Ecclesia sufficienter propositam, judicat esse incertam; quod facere non potest, nisi judicando Ecclesiam falli posse in propositione veritatum fidei, proponendo scilicet aliqua tanquam revelata, quæ tamen revelata non sunt. Ergo, &c.

2. Ille est formaliter hæreticus, qui habet iudicium erroneum in materia fidei cum pertinacia. Sed qui positivè dubitat de veritate revelata, & ut tali, ab Ecclesia sufficienter proposita, habet iudicium erroneum in materia fidei cum pertinacia. 1. Habet iudicium erroneum in materia fidei: nam judicare incertam esse veritatem, quam Ecclesia sufficienter proponit, ut revelatam, errare est in materia fidei, cum omnis veritas, quam Ecclesia ut revelatam sufficienter proponit, sit certissima. 2. Pertinax est: nam sciens & prudens contradicit sensui Ecclesiae, quæ judicat firmissimè tenendam esse omnem veritatem, quam ut revelatam proponit fidelibus credendam. Ergo, &c.

Hinc etiam si quis eliciat assensum tantum opinativum circa veritatem revelatam, ut talem ab Ecclesia sufficienter propositam, est formaliter hæreticus, si assensus ejus est actu formidolosus: nam tunc positivè dubitat, & negat Ecclesiam infallibilitatem, ejusque sensui contradicit, judicando veritatem aliquam esse incertam, quam tamen Ecclesia ipsa certissimè tenendam esse judicat. At non est hæreticus, si assensus ejus est solum radicaliter formidolosus, quia tunc non dubitat actu, nec negat infallibilitatem Ecclesiae, quamvis eam non asserat; neque contradicit Ecclesiae sensui; non enim judicat veritatem ab Ecclesia propositam, esse indignam assensu firmissimo, quamvis tunc ei non adhareat firmissimè.

RESPONSIO II.

Qui de veritate aliqua revelata, & ut tali ab Ecclesia sufficienter proposita, dubitat negativè, hoc est, per meram suspensionem assensus, à voluntate imperatam propter rationes contrarium suadentes, est etiam formaliter hæreticus.

Prob. Nam talis non audet assentiri veritati ab Ecclesia propositæ, quia propter rationes contrarium suadentes timet, ne assentiendo illi, erret. Unde ad vitandum erroris periculum, imperat sibi suspensionem assensus. Ergo æquivalenter judicat rationes contrarium suadentes, tantum esse momenti, ut incertam reddant veritatem, quamvis ab Ecclesia proponatur, ut certè tenenda, tanquam à Deo revelata. Ergo æquivalenter judicat Ecclesiam esse fallibilem in materia fidei, & æquivalenter contradicit sensui Ecclesiae judicantis veritatem, quam proponit ut revelatam, assensu firmissimo tenendam esse propter auctoritatem divinam. Ergo tam est hæreticus, quam qui dubitat positivè: nam sive formaliter, sive æquivalenter judices Ecclesiam fallibilem esse in materia fidei; item sive formaliter, sive æquivalenter contradicas sensui Ecclesiae, perinde est in æstimatione morali in ordine ad incurrendam formalem hæresim, quia in utroque casu pertinaciter erratur contra fidem.

ARTICULUS V.

Utrum errans in fide ex ignorantia culpabili quod oppositum doceatur ab Ecclesia, sit formaliter hæreticus, & infidelis infidelitate pellente habitum fidei.

RESPONSIO I.

Non est formaliter hæreticus, qui errat in fide ex ignorantia culpabili, sive affectata, sive non affectata, quod oppositum doceatur ab Ecclesia.

Prob. Nam ille non est formaliter hæreticus, qui non errat in fide cum pertinacia, ut constat ex dictis Art. III. Sed qui errat in fide ex ignorantia, &c. non errat cum pertinacia. Ergo, &c.

Prob. min. Nam, ut etiam constat ex dictis eod. Articulo, illi omnes & soli errant in fide cum pertinacia, qui cognoscunt & advertunt se credere & opinari contra sensum Ecclesiae, proponentis aliquid ut revelatum, & fide divina tenendum. Sed qui errat in fide ex ignorantia, &c. non cognoscit, nec advertit se credere & opinari contra sensum Ecclesiae, proponentis aliquid ut revelatum, & fide divina tenendum. Ergo, &c.

Confirmatur. Quia ille nec est, nec potest esse contumax in materia fidei, qui habet voluntatem efficacem submittendi se auctoritati Ecclesiae, & credendi firmiter omnem veritatem revelatam, & ut talem ab Ecclesia sufficienter propositam; nam, ut Articulo citato dictum est, contumacia in materia fidei est voluntas deliberata & efficax contradicendi Ecclesiae, & dissentendi alicui veritati revelatae, quamvis ut tali sufficienter ab Ecclesia proposita. Sed qui errat in fide ex ignorantia culpabili, quod oppositum doceatur ab Ecclesia, habet voluntatem efficacem submittendi se auctoritati Ecclesiae, & firmiter credendi omnem veritatem revelatam, & ut talem ab Ecclesia sufficienter propositam: alioqui non erraret in fide ex ignorantia, quod oppositum doceatur ab Ecclesia, seu, quod idem est, non erraret in fide, quia ignorat oppositum doceri ab Ecclesia, & ignorantia non esset causa erroris illius. Ergo, &c.

Hoc autem argumentum tam valet pro eo qui errat ex ignorantia affectata, quam pro eo qui errat ex ignorantia non affectata: nam ignorantia affectata tam est causa erroris in eo qui errat ex ignorantia affectata, quam ignorantia non affectata est causa erroris in eo qui ignorat ex ignorantia non affectata.

RESPONSIO II.

Qui errat contra fidem ex ignorantia culpabili, sive affectata, sive non affectata, quod contrarium doceatur ab Ecclesia, non est infidelis infidelitate pellente habitum fidei.

Prob.